

Nationellt intresse för Dalarnas arbete med ny socialtjänstlag

HvD's nyhetsbrev juni 2026

HvD är en förkortning för Hälsa och välfärd i Dalarna (tidigare SUD), en samverkansarena mellan forskning och praktik inom det sociala välfärdsområdet.

Dalarnas arbete med omställningen till den nya socialtjänstlagen väcker nationellt intresse. I detta nyhetsbrev lyfter vi aktuell forskning, pågående utvecklingsarbete och samverkan inom hälsa och välfärd i Dalarna, tillsammans med flera andra exempel på vad som är på gång inom verksamheten.

Nationellt uppmärksammas Juni månads medlem: Sverre Wide, Högskolan Dalarna

Kort om Sverre

- Lektor i sociologi vid Högskolan Dalarna
- Leder praktisknära forskningsprojekt om omställningen till nya socialtjänstlagen
- Intresserad av styrning, organisationer och implementering
- Vill förstå hur olika sociala processer påverkar välfärdens praktik
- Inspireras av Jürgen Habermas sociologi och boken *Våga vara illa omtyckt*

Den här månaden lyfter vi Sverre Wide, en viktig röst i Hälsa och välfärd i Dalarnas kunskapsutveckling. Med en doktorsexamen från Uppsala universitet och lång erfarenhet som forskare och lärare kombinerar han i dag sitt akademiska arbete med ett chefsuppdrag, samtidigt som han leder ett praktisknära forskningsprojekt om kommunernas omställning till den nya socialtjänstlagen. Ett projekt som nu också väcker nationellt intresse.

Ur ett sociologiskt perspektiv intresserar sig Sverre särskilt för frågor om styrning och hur politiska ambitioner faktiskt blir praktik i verksamheter. Som han själv uttrycker:

– Vi försöker förstå alla de sociala krafter och faktorer som gör att styrningen ibland misslyckas och oftast inte blir så effektiv som de som styr eller vill styra skulle önska.

Perspektivet innebär också en vilja att stanna upp och granska det som tas för givet, att inte självklart anta att mer styrning alltid är lösningen.

I projektet studeras hur centrala begrepp som förebyggande, lättillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst tolkas och omsätts i olika kommuner. Just dessa begrepp rymmer viktiga avvägningar och ibland motsägelser. Sverre lyfter exempelvis frågan:

– Hur långt kan man tänka förebyggande? Och om förebyggandet inte blir fullständigt, vad ska man då göra med det mer akuta arbete som ändå alltid måste utföras?

På liknande sätt kan ambitionen om tillgänglighet behöva balanseras mot verksamheternas resurser och organisering.

En annan viktig utgångspunkt i hans analys är att organisationer ofta har vad han beskriver som ett slags

Fotograf: Amanda Frank. I bild: Sverre Wide, lektor i sociologi vid Högskolan Dalarna

“dubbelliv”, där formella mål och styrdokument samsas med styrdokument som ibland drar åt andra håll. Att förstå dessa parallella logiker är centralt för att kunna driva ett verkligt förändringsarbete i praktiken.

Genom att följa RSS Dalarnas regionala lärprocess får forskningen en nära koppling till verksamheternas vardag och de förändringsprocesser som pågår där. Det skapar unika möjligheter att fånga hur kunskap formas, tolkas och används i samspel mellan olika nivåer. Arbetet väcker intresse utanför regionen, där [Sveriges Kommuner och Regioner \(SKR\) nu uppmärksammar projektet](#) och vill uppmuntra andra kommuner i landet att på liknande vis följa lärprocessen.

Nationell reform möter regional verklighet

Hur blir nationell styrning till lokal praktik? I det praktiktäna forskningsprojektet **“Skatta, fatta, förändra: Lokala och regionala begripliggöranden av nationell styrning”**, finansierat av Hälsa och välfärd i Dalarna, följs hur omställningen till den nya socialtjänstlagen förstås och genomförs i Dalarnas kommuner.

Projektet leds av Sverre Wide, docent i sociologi vid Högskolan Dalarna, och tar sin utgångspunkt i SKR:s nationella lärprocess för införandet av den nya socialtjänstlagen, där kommunerna arbetar stegvis med att skatta läget, fatta läget och förändra läget. I Dalarna leds denna process av den regionala samverkans- och stödstrukturen (RSS) i nära dialog med kommunerna.

Bildkälla: Sveriges Kommuner och Regioner

Inom projektet studeras hur nationella intentioner och styrmodeller omsätts regionalt och lokalt, med särskilt fokus på styrning, ledning och organisering av förändringsarbete. Därigenom synliggörs de strukturella förutsättningar som påverkar om lagens ambitioner faktiskt får genomslag i praktiken.

Tillsammans med det närliggande licentiandprojektet (se nedan) bidrar forskningen till en bredare förståelse av omställningen till den nya socialtjänstlagen. Medan licentiandprojektet har ett mer verksamhetsnära fokus, belyser "Skatta, fatta, förändra" de övergripande processer som formar kommunernas förändringsarbete.

För Dalarnas kommuner innebär satsningen ett stärkt kunskapsstöd i en pågående reformprocess. Samtidigt bidrar projektet med praktiktäna kunskaper av nationellt intresse, i en tid där få studier systematiskt följer hur den nya socialtjänstlagen omsätts regionalt över tid.

Forskarsatsning ska stärka förebyggande socialt arbete för barn och unga

Till hösten startar ett nytt licentiandprojekt inom Hälsa och välfärd i Dalarna med fokus på hur den nya socialtjänstlagen omsätts i praktiken. Projektet är en planerad förlängning av "Skatta, fatta förändra" och ska stärka kunskapen om förebyggande socialt arbete för barn och unga och ge ett praktiktäna stöd till kommunernas omställningsarbete.

Projektet har titeln "Från lag till praktik: Förebyggande socialt arbete för barn och unga enligt den nya socialtjänstlagen" och handleds av Sverre Wide, docent i sociologi och Maria Fjellfeldt, docent i socialt arbete, båda vid Högskolan Dalarna. Therese Nilsson, utvecklare i Borlänge kommun, antas som doktorand och kommer att arbeta 50 procent i forskarutbildningen samtidigt som hon behåller sin kommunala tjänst på halvtid, en konstruktion som skapar stark koppling mellan forskning och praktik.

I projektet studeras hur den nya socialtjänstlagens intentioner om tidiga och förebyggande insatser omsätts i kommunernas faktiska arbetssätt. Genom dokumentanalyser samt en kombination av enkäter och intervjuer med personal inom barn- och familjeområdet ska projektet bidra med fördjupad kunskap om möjligheter, hinder och utvecklingsbehov i implementeringen.

För Hälsa och välfärd i Dalarnas medlemskommuner är projektet särskilt relevant. Resultaten kan ge konkret underlag för lärande och dialog i ett läge där många kommuner står inför omfattande förändringar kopplade till lagstiftning, organisering och kompetensförsörjning. Projektet bedöms därför bidra till såväl lokal som regional kunskapsutveckling och är ett tydligt exempel på Hvd:s arbete med praktiktäna forskning i samverkan.

Foto: Cecilia Wagneryd. I bild: Therese Nilsson, utvecklare i Borlänge kommun och blivande doktorand vid Högskolan Dalarna

Allas ansvar – Ingens ansvar

Lunch & Learn om samsjuklighet

Den 21 maj arrangerade Hälsa och välfärd i Dalarna (HvD) tillsammans med Högskolan Dalarna och Dalarnas Student-TV ett Lunch & Learn med fokus på samsjuklighet, ett område där samverkan mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård är avgörande för att stödet till individen ska fungera.

Under webinarier diskuteras bland annat varför personer med samsjuklighet fortfarande riskerar att falla mellan stolarna, hur samverkan mellan olika verksamheter kan stärkas och vilka möjligheter och utmaningar som finns kopplade till samsjuklighetsreformen.

Amanda Jones beskrev utmaningen i ansvarsfördelningen mellan olika aktörer: "Allas ansvar – ingens ansvar." Hon betonade vikten av att skapa en gemensam bild runt individen istället för att olika verksamheter arbetar parallellt.

Sheila Jones lyfte att personer med exempelvis ADHD löper större risk för samsjuklighet. Faktorer som utanförskap, mobbing och svårigheter att passa in i olika miljöer kan spela stor roll. Hon betonade också vikten av att personer med beroendeproblematik möts som människor med behov av stöd och rehabilitering.

Carina Wadås beskrev hur Mini-Maria arbetar med flera professioner samlade under samma tak för att kunna erbjuda samtidiga och mer sammanhållna insatser. Även Christina Ottosson lyfte vikten av närmare samarbete mellan olika verksamheter och beskrev köerna till psykiatrin som en av de största utmaningarna i samordningen kring individen.

Panelen var samtidigt enig om att förändringsarbete tar tid. Trots kvarstående utmaningar präglades samtalet av framtidstro och en gemensam vilja att utveckla stödet för personer med samsjuklighet.

Missade du tillfället kan du se det i efterhand via [HvD:s hemsida](#).

Inspejningen är producerad av [Dalarnas Student-TV](#).

Foto: Amanda Frank. Från vänster i bild: Sheila Jones, lektor i socialt arbete, Högskolan Dalarna; Amanda Jones, adjungerad universitetsadjunkt, Högskolan Dalarna, och projektledare, Gagnefs kommun; Carina Wadås, utvecklingsledare division psykiatri & habilitering, Region Dalarna; Elin Venngren, moderator och verksamhetsledare Hälsa och välfärd i Dalarna, Högskolan Dalarna; Christina Ottosson, socialsekreterare, Gagnefs kommun; Lina Sjö, specialistsjuksköterska, psykiatrimottagningen i Gagnef.

När policyn blir till praktik – lärdomar från ett praktiktäna forskningsprojekt

Hur blir digitaliseringsstrategier och policys faktiskt en del av vardagens arbete i socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård? I ett nyligen avslutat forskningsprojekt inom Hälsa och välfärd i Dalarna har forskare och praktik tillsammans studerat hur välfärdsteknik implementeras i en kommun – med viktiga lärdomar för verksamheter i hela länet.

Resultaten i korthet

- Det finns ofta ett glapp mellan policy och praktik – ambitionen är hög, men arbetssättet är inte alltid fullt ut integrerat i vardagen
- Digitalisering är en pågående förändringsprocess, inte ett avgränsat projekt
- Ledarskap och samordning är avgörande för att få genomslag i praktiken
- Kompetens och kontinuerligt lärande behövs hos både chefer och medarbetare
- Brukarperspektivet är centralt, men behöver ofta stärkas i utvecklingsarbetet

Här kan du läsa hela rapporten som är publicerad i rapportserien "Praktiktäna forskning med fokus på hälsa och välfärd" på Högskolan Dalarnas hemsida

Vill du veta mer? Projektet presenteras vid FoU-konferensen den 22 september. Läs mer längre ner.

Överst i bild: Magdalena Kania Lundholm, docent i sociologi, Högskolan Dalarna. Nederst i bild: Jessica Wide, utvecklare i Borlänge kommun och affilierad forskare, Högskolan Dalarna. Fotokälla: Högskolan Dalarna

Uppdragsutbildningar HT-2026

Intresserad av höstens kurser?

Ledarskapsutbildning för socialtjänstens chefer

Kurs 1a) Ny som ledare, 7.5 hp (pdf) Sista anmälningdag har passerat. Kontakta oss vid intresse.

Kurs 1b) Ledarskap för effektivt samarbete, 7.5 hp (pdf) Sista anmälningdag har passerat. Kontakta oss vid intresse.

Kurs 3) Ledarskapets juridik, 7.5 hp (pdf)

Anmäl dig här senast 10 september (Forms)

Övriga uppdragsutbildningar inom HvD

Samsjuklighet: Skadligt bruk eller beroende och samtidig psykisk ohälsa, 7.5 hp (pdf) Sista anmälningdag har passerat. Kontakta oss vid intresse.

Grundutbildning i Motiverande samtal (pdf)

Anmäl dig här senast 10 september (Forms)

Läs mer om våra uppdragsutbildningar på vår hemsida

Tillsammans för hälsa och välfärd

En ny FoU-konferens med mötet mellan forskning och praktik i centrum

FoU-KONFERENSEN

Tillsammans för hälsa och välfärd

Kreativt samskapande – från kunskap till gemensam handling

22 september 2026
Högskolan Dalarna, Campus Falun
08.30–15.00
Sista anmälningdag: 4 september

TID	PROGRAM	INNEHÅLL
08.30–09.00	 FIKA & EN NY BÖRJAN	Dagens inleds med fika och demonstration av modern simuleringsteknik.
09.00–09.10	 VÄLKOMMEN	Inledning av dagen, syfte, tema och logistik.
09.10–10.00	 TVÅ KREATIVA SAMVERKANSPROJEKT	Ta del av två strategiska samverkansprojekt som visar hur idéer kan bli verklighet i praktiken.
10.00–10.15	 RAST & MINGEL	Kort paus med möjlighet till fika och samtal.
10.15–12.15	 FRÅN KUNSKAP TILL GEMENSAM HÄNDLING – VALBARA PRESENTATIONSPASS	Välj mellan flera parallella presentationspass som belyser forskning, innovation och utveckling från olika perspektiv.
12.20–13.15	 LUNCH & MINGEL	Stipendieutdelning i biblioteket. Besök marknadstorg, samverkansvägg och delta i mingelbingot.
13.15–14.05	 RUNDBORDSSAMTAL	Samtal kring välfärdens möjligheter och utmaningar. Vi delar erfarenheter, utforskar idéer och skapar nya perspektiv tillsammans.
14.05–14.15	 RAST & MINGEL	Kort paus med möjlighet till fika och samtal.
14.15–14.45	 PANEL: FRÅN BEHOV TILL GEMENSAM HÄNDLING	Panelsamtal om hur vi tillsammans tar nästa steg – från behov till konkret handling.
14.45–15.00	 TILLSAMMANS VIDARE – GEMENSAM AVSLUTNING	Gemensam reflektion, summering av dagen och vägen framåt. Tack för idag!

HELA DAGEN I BIBLIOTEKET 08.30–15.00

- **MARKNADSTORG**
Möt verksamheter, ställ frågor och få inspiration från pågående initiativ i länet.
- **SAMVERKANSVÄGG**
Dela dina tankar, idéer och behov.
- **MINGELBINGO**
Lär känna nya personer under dagen.

FÖR VEM?

- YRKESVERKSAMMA
- FORSKARE
- STUDENTER
- ANDRA INTERESSERADE INOM HÄLSO- OCH VÄLFÄRDSOMRÅDET

TILLSAMMANS GÖR VI SKILLNAD

Genom kunskap, dialog och samverkan utvecklar vi framtidens hälsa och välfärd – tillsammans. Varmt välkommen!

 HÖGSKOLAN DALARNA
Läs mer och anmäl dig på www.du.se/tillsammans-for-halsa-och-valfard

Bildkälla: Chat-GPT

Arrangör: Institutionen för hälsa och välfärd (IHOV) vid Högskolan Dalarna

Här hittar du mer information om konferensen och anmälan (du.se)

Tack för att du läser – vi önskar er en ljuvlig sommar och ser fram emot att mötas igen i vårt nyhetsbrev i september!

Amanda Frank & Elin Venngren
Hälsa och välfärd i Dalarna, HvD

Prenumerera på nyhetsbrevet

Prenumerera

För mer information. Besök [Hälsa och välfärd i Dalarna](#)

Klicka här för att avregistrera din adress